

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ :	ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ – ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	17/01/2026

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική από το πρώτο κείμενο το απόσπασμα «**Quod ut praedones...intromitti iussit.**» και από το δεύτερο το απόσπασμα: « **Omnia sunt...parta sit.**».

Μόλις παρατήρησαν αυτό οι ληστές, αφού πέταξαν μακριά τα όπλα, πλησίασαν την πόρτα και με δυνατή φωνή ανήγγειλαν στον Σκιπίωνα (απίστευτο στο άκουσμα!) ότι είχαν έρθει για να θαυμάσουν την ανδρεία του. Όταν οι δούλοι μετέφεραν αυτά στον Σκιπίωνα, αυτός διέταξε να ανοιχθούν οι πόρτες και να μπουν αυτοί μέσα (να ανοίξουν τις πόρτες και να τους οδηγήσουν/βάλουν μέσα).

Στους εμφύλιους πολέμους όλα είναι αξιοθρήνητα, αλλά τίποτα (δεν είναι) πιο αξιοθρήνητο από την ίδια τη νίκη: αυτή κάνει τους νικητές αγριότερους και πιο αχαλίνωτους (απ' ό, τι συνήθως), ώστε, ακόμη κι αν δεν είναι τέτοιοι από τη φύση τους, να πιέζονται από ανάγκη να γίνουν. Πράγματι, τα αποτελέσματα (η έκβαση) των εμφυλίων πολέμων είναι πάντοτε τέτοια, ώστε να γίνονται όχι μόνο αυτά που θέλει ο νικητής, αλλά ώστε ακόμη να κάνει ο νικητής το χατίρι αυτών, με τη βοήθεια των οποίων κερδήθηκε η νίκη.

B1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου με βάση το περιεχόμενό τους ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

1. Η ρωμαϊκή λογοτεχνία γεννήθηκε υπό την επίδραση της ελληνικής.
2. Στις ρίζες της ρωμαϊκής γραμματείας βρίσκονται το ελληνικό δράμα και ο Σοφοκλής.
3. Η ύστερη αρχαιότητα εκτείνεται χρονικά από το 14 μ.Χ. ως τα μέσα του 6^{ου} μ.Χ. αιώνα.
4. Η κωμωδία είναι το τελευταίο είδος που ωριμάζει στη Ρώμη, ενώ στην Ελλάδα ήταν το πρώτο.
5. Πλήθος ελληνικές λέξεις μεταφέρονται στο λατινικό λεξιλόγιο και επιβιώνουν μέχρι σήμερα στις λατινογενείς γλώσσες.

1.Σ / 2.Λ / 3.Λ / 4.Λ / 5. Σ

B2. Να βρείτε με ποια λατινική λέξη των παραπάνω κειμένων, συνδέονται ετυμολογικά οι παρακάτω νεοελληνικές λέξεις:

άνετος **abiectis**/ αρματολός **armis**/ επιδεξιότητα **dextra**/ νεόδμητος **domesticorum**/ δωρεά **dona**/ κοίτη **civilis**/ παραγωγή **cogantur**/ φυτό **fiant**/ παράταση **pertinerent**/βούληση **velit**

Γ.1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

praesidium: αφαιρετική πληθυντικού

praedones: κλητική ενικού

fores: γενική πληθυντικού

deus: γενική πληθυντικού
casus: δοτική ενικού
concordiam: γενική ενικού
bello civili: αιτιατική πληθυντικού
miserius: ίδιος τύπος στον υπερθετικό βαθμό

praesidiis / praedo / forium / deorum/ deum / casui / concordiae / bella civilia / miserrimum

Γ.1.β. Tum Scipio, cum se ipsum captum venisse eos existimasset, praesidium domesticorum in tecto conlocavit. :Να εντοπίσετε τις αντωνυμίες που υπάρχουν στην περίοδο (μονάδες 3) και να τις μεταφέρετε στην ίδια πτώση στον άλλον αριθμό (μονάδες 3).

se: se

ipsum: ipsos

eos: eum

Γ.2.α. Να σχηματίσετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα ρήματα:

venerunt: α' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού ΕΦ **veniremus**

conlocavit: γ' ενικό οριστικής μέλλοντα ΕΦ **conlocabit**

intromitti: β' πληθυντικό οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα ΠΦ **intromissi/ae/a eritis**

posuissent: γ' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα ΕΦ **ponant**

deducta est: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ΕΦ **deduxit**

cuperent: β' ενικό οριστικής ενεστώτα ΠΦ **cuperis /-re**

cogantur: β' πληθυντικό προστακτικής μέλλοντα ΕΦ **cogitote**

velit: γ' ενικό οριστικής ενεστώτα **vult**

Γ.2.β. Να γράψετε τα απαρέμφατα όλων των χρόνων των ρημάτων (να λάβετε υπόψη τα υποκείμενά τους): admiratum, sunt.

Ενσ: admirari, esse

Μελ: admiraturos esse, futuros esse/fore

Πрк: admiratos esse, fuisse

Συντ. Μέλλ.: admiratos fore, -

Δ.1.α. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση με βάση τον συντακτικό ρόλο των λέξεων του κειμένου:

1. domesticorum	α. γενική κτητική β. γενική της αξίας γ. γενική περιεχομένου
2. voce	α. αφαιρετική του οργάνου β. αφαιρετική του τρόπου γ. αφαιρετική του τόπου
3. virtutem	α. αντικείμενο στο admiratum

	β. αντικείμενο στο nuntiaverunt γ. αντικείμενο στο venisse
4. eosque	α. υποκείμενο στο reserari β. υποκείμενο στο intromitti γ. αντικείμενο στο intromitti
5. immortalibus	α. επεξήγηση β. παράθεση γ. επιθετικός προσδιορισμός
6. sentire	α. αντικείμενο ρήματος και ειδικό απαρέμφατο β. αντικείμενο ρήματος και τελικό απαρέμφατο γ. υποκείμενο ρήματος και ειδικό απαρέμφατο
7. ad urbem	α. εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κίνηση από τόπο β. εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κίνηση σε τόπο γ. εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο
8. ferociore	α. κατηγορούμενο του αντικειμένου β. κατηγορούμενο του υποκειμένου γ. επιθετικός προσδιορισμός
9. tales	α. κατηγορούμενο του αντικειμένου β. κατηγορούμενο του υποκειμένου γ. επιθετικός προσδιορισμός
10. <u>ea</u> fiant	α. υποκείμενο ρήματος β. αντικείμενο ρήματος γ. κατηγορούμενο

Δ.1.β. salutatum: Να εκφράσετε τον σκοπό με δευτερεύουσα τελική πρόταση και εμπρόθετο γερούνδιο.

Τελική πρόταση : ut salutarent

Εμπρόθετο γερούνδιο: in/ ad salutandum και salutandi causa/ gratia

Δ.1.γ. sed tantus furor omnes invaserat: Να τρέψετε την σύνταξη από ενεργητική σε παθητική, δικαιολογώντας την πτώση του ποιητικού αιτίου.

Sed tanto furore omnes invasi erant.

Το ποιητικό αίτιο (tanto furore) εκφέρεται με απλή αφαιρετική γιατί είναι άψυχο.

Δ.2.α. cum se ipsum captum venisse eos existimasset: Να γίνει πλήρης συντακτική ανάλυση (είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος) στη δευτερεύουσα πρόταση.

Δευτερεύουσα επιρρηματική, αιτιολογική πρόταση, η οποία εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο cum και εκφέρεται με υποτακτική, επειδή η αιτιολογία είναι το αποτέλεσμα εσωτερικής, λογικής διεργασίας. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική χρόνου υπερσυντελικού (existimasset) και εφόσον το ρήμα της κύριας πρότασης είναι ιστορικού χρόνου (conlocavit), η δευτερεύουσα πρόταση εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης.

Δ.2.β. Omnia sunt misera in bellis civilibus, sed nihil miserius quam ipsa victoria: αφού εντοπίσετε στην πρόταση τον β' όρο σύγκρισης, να τον εκφράσετε με ισοδύναμο τρόπο.

quam ipsa victoria: β' όρος σύγκρισης
εναλλακτικά: ipsa victoria

Δ.2.γ. domum reverterunt: Να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές στον υπογραμμισμένο όρο, ώστε να δηλωθεί η στάση σε τόπο.

domi: απρόθετη γενική στάση σε τόπο

